

Delårsrapport 2017

VARBERGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

4 Inledning

Ekonomidirektörens kommentar

5 Förvaltningsberättelse

Målredovisning

Fyra strategiska målområden

9 Tre prioriterade inriktningar

12 Finansiell analys

14 Driftsredovisning

16 Investeringar

17 Exploateringar

18 Ekonomisk redovisning

Resultat- och balansräkning

19 Noter

20 Verksamhetsberättelse

Hänt i verksamheten under perioden

23 Kommunens bolag

Produktion: Varbergs kommun, kommunledningskontoret, september 2017.

Bild på framsidan: GIS-ingenjör Ghaseq Abbas på plats i Brunnsparken under arrangemanget *Kom och prata - om park, hamn och gata*, juni 2017.

Inledning

Ekonomidirektörens kommentar

Resultat och prognos

I arbetet med att uppnå god ekonomisk hushållning ska samtliga kommuner ha beslutade finansiella mål. I Varbergs kommun är dessa:

1. Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till minst 100 mnkr per år (2017-2025).
2. Årets soliditet ska i genomsnitt uppgå till minst 59 procent per år, exklusive pensionsåtaganden och internbankslån till kommunens bolag (2017-2025).

Faktorer som påverkar kommunens möjligheter att uppnå de finansiella målen är

- kommunens ekonomiska utgångsläge
- osäkerhetsgraden i driftskostnaderna
- skatteintäkternas fluktuation
- investeringsnivån
- befolkningsförändringar
- statliga beslut och åtgärder.

Kommunens ekonomiska utgångsläge och goda grundekonomi har inte försämrats under delårsperioden, det framgår bland annat av att resultat och soliditetsnivå per den 31 augusti är bättre än budgeterad nivå. Också prognosen för helåret visar en fortsatt god grundekonomi, även om soliditetsnivån beräknas bli något lägre än vid bokslutet 2016.

Prognosen för årets skatteintäkter är något bättre än budgeterad nivå. Nämnderna visar däremot en negativ prognos, vilket framför allt beror på en avsättning med 101 mnkr för medfinansiering av Varbergstunneln samt en negativ budgetavvikelse på 12 mnkr från barn- och utbildningsnämnden. En upplösning av pensionsavsättningen med 136 mnkr skapar en motsvarande positiv budgetavvikelse.

Det första finansiella målet innebär att resultatet för 2017 bör uppgå till 117 mnkr. Prognosen för helåret visar ett positivt resultat på 130 mnkr, vilket är 13 mnkr bättre än budgeterad nivå. Det finansiella målet uppnås därmed 2017, och samtidigt underlättas kommande års målarbete med att nå 100 mnkr som genomsnitt fram till och med år 2025.

Det andra finansiella målet får även det ses som ett mål som ska uppnås över tid, och målet per enskilt år kommer under perioden successivt att sjunka till 59 procent. För år 2017 beräknas soliditeten uppgå 67 procent, förutsatt att årets investeringar följer prognosen och når upp till 547 mnkr.

Det målarbete som pågår inom kommunens verksamhet är av stor vikt för att bibehålla en god ekonomisk hushållning. I delårsrapportens målredovisning framkommer att arbetet inom de strategiska målområdena ger positiva resultat, samtidigt framgår det inom vilka områden det bör göras ökade insatser.

Av stor vikt är det också att de finansiella målen uppnås 2017. Framöver kan de finansiella målen behöva förstärkas ytterligare för att kommunen ska klara de närmaste tio årens stora investeringar och lyckas bibehålla kvaliteten i verksamheten när befolkningen fortsätter att öka.

Omvärldsanalys*

Varbergs kommun står inför den positiva utmaningen att anpassa verksamheten till en växande befolkning samtidigt som de ekonomiska målen ska nås. De ekonomiska målen måste i sin tur anpassas till befolkningsökningen och till behovet av en fortsatt hög investeringsnivå.

Kommunens skatteintäkter är framför allt beroende av den samlade ekonomiska utvecklingen för Sverige. En ökad skattekraft för landet innebär att Varbergs skatteintäkter ökar, men om landets skatteintäkter inte ökar i lika stor omfattning som invånarantalet i Varberg blir de ekonomiska förutsättningarna för Varbergs kommun sämre.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anger i sitt senaste cirkulär att högkonjunkturen förstärks både i år och nästa år. Svensk ekonomi har utvecklats överraskande starkt under det första halvåret 2017. Framför allt har produktionen i byggsektorn ökat påtagligt som en följd av kraftigt växande byggnadsinvesteringar och inte minst bostadsbyggandet har fortsatt öka i snabb takt. Under årets resterande månader väntas ökningen i investeringarna mattas av och även utvecklingen för svensk ekonomi i stort beräknas dämpas. För helåret ger det en BNP-ökning på 3,1 procent. Färre arbetsdagar jämfört med i fjol försvagar tillväxten med ett par tiondelar. I kalenderkorrigerade termer beräknas BNP i år växa med 3,3, vilket kan jämföras med en ökning på 2,9 procent 2016. Nästa år beräknas BNP i kalenderkorrigerade termer öka med 2,3 procent.

Den fortsatt positiva utvecklingen i svensk ekonomi innebär att sysselsättningen och skatteunderlaget fortsätter att växa i relativt snabb takt i år och nästa år. Arbetslösheten pressas tillbaka och når mot slutet av 2017 ned mot 6,5 procent. Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknadsläge beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. Tolvmånaderstalen för konsumentprisindex (KPI) har tillfälligt nått över 2 procent, men en starkare krona leder till att inflationen pressas tillbaka under nästa år. Den fortsatt svaga prisökningstakten gör att Riksbanken dröjer med att höja styrräntan till nästa höst.

Utvecklingen för svensk ekonomi är en bidragande orsak till att skatteintäkterna för Varbergs kommun beräknas bli cirka 14 mnkr högre än budgeterad nivå. En annan faktor som kan komma att påverka landets kommuner är hur höstpropositionens hanterar riktade statsbidrag. Även ränteutvecklingen har betydelse, den påverkar koncernen Varbergs kommun både kort- och långsiktigt och Varbergs kommun på lång sikt. I dagsläget lånar kommunen till negativa räntor och marknadens prognos är att räntenivån kommer att öka först i mitten av år 2018.

Förvaltningsberättelse

Målredovisning

Varbergs kommun arbetar utifrån fyra strategiska målområden och tre prioriterade inriktningar som är framtagna med vägledning av kommunens vision – *Varberg- Västkustens kreativa mittpunkt* – och fastställda av fullmäktige för att styra arbetet i nämnder, förvaltningar och bolag under perioden 2016-2019. I detta avsnitt redovisas hur arbetet med mål och inriktningar har gått under de åtta första månaderna 2017. Utifrån nuläget görs också en bedömning av hur måluppfyllelsen för hela perioden kommer att gå inom respektive målområde.

MÅL OCH INRIKTNINGAR 2016-2019

Våra 4 strategiska målområden

1. Miljö och klimat

Prioriterat mål

Förenkla för människor så att fler gör det som är bättre för miljön.

2. Bostäder

Prioriterat mål

Fler bostäder med olika upplåtelseformer ska byggas i hela kommunen.

3. Utbildning och arbete

Prioriterat mål

Inspirera och stödja så att fler elever uppnår godkända betyg efter såväl grundskola som gymnasieskola. Ett gott företagsklimat där fler uppmuntras till företagande.

4. Hälsa och social sammanhållning

Prioriterat mål

Bättre hälsa genom att inspirera till ett aktivt liv. Delaktigheten i samhället ska öka.

Våra 3 prioriterade inriktningar

1. Valfrihet och kvalitetskonkurrens

2. Attraktiv arbetsgivare

3. God ekonomisk hushållning

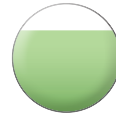
Fyra strategiska målområden

Miljö och klimat

MILJÖ OCH KLIMAT

SAMLAD BEDÖMNING 2017-2019

Kommer vi att nå målet för perioden?

I hög grad

Bakgrund

Klimatförändringar och miljöproblem hör till vår tids stora globala utmaningar. Lokalt är det en utmaning att förhålla sig till de förändringar som redan har skett eller snart kan förväntas vara en realitet.

Prioriterat mål

Förenkla för människor så att fler gör det som är bättre för miljön.

Hållbara resor och transporter

Ett aktivt arbete pågår med omställningen av kommunens fordonsflotta. Under våren prisades Varberg som en av Sveriges bästa kommuner på fossilfria transporter i en rapport från Miljöfordonsdiagnosen. Kommunens sammanlagda fordonsflotta består i nuläget till 75 procent av miljöfordon som drivs med förnybar energi, såsom el, gas och etanol. Vidare visar en sammanställning framtagen av företaget Renault i februari 2017 att Varberg är landets näst bästa kommun sett till laddmöjligheter.

Mätningar visar en marginell ökning av cykelresor på Varbergs arbetspendlingsstråk samt en ökning av resor med kollektivtrafik. Att frågan om hållbara resor och transporter bevakas och drivs i pågående planer, program och projekt skapar förutsättningar för goda resultat. Rapporteringen från verksamheten belyser dock svårigheter med att hålla fortsatt högt tempo i arbetet med cykelfrågor om den tillfälliga budgetsatsningen på mobility management upphör 2018.

Avfall

Ett viktigt verktyg i arbetet med avfallsfrågor är den nya kommunala avfallsplan som är under upprättande. Mätningar visar att mängden avfall per person i Varberg har ökat under de senaste åren. Detta är inte unikt för Varberg utan snarare en trend för samhället som helhet. För att vända trenden krävs förändrade konsumtionsmönster och en omställning mot en cirkulär ekonomi. Kommunen har här en viktig roll i att skapa förutsättningar för invånarna för ett ökat kretsloppstänkande och kollaborativ konsumtion, det vill säga att människor i större utsträckning delar på varor och resurser – att fokus läggs på gemensam tillgång istället för eget ägande av de varor man behöver. Goda exempel på hur kommunen kan påverka är Varbergs Bostads AB:s arbete med att minska bilens betydelse när nya bostadsområden uppförs, liksom arbetet med

att minska matsvinnet för att inspirera och leda vägen mot en mer resurseffektiv livsmedelshandling. Årets mätningar från skolan visar att tallrikssvinnet sjunkit till 20 gram per dag och ätande elev, vilket innebär att årets målvärde är nått. Det som kallas huvudkomponentsvinn har dock ökat under inledningen av året, det vill säga en större mängd av måltidens huvudkomponent har blivit över vid serveringen, detta som en följd av att nya vegetariska rätter provats i samband med förändrad matsedel.

Ett strukturerat miljöarbete

Flera av de kommunala bolagen arbetar med miljöledningssystem, vilket skapar förutsättningar för ett systematiskt hållbarhetsarbete. Under juni månad miljödiplomerades Varbergs Fastighets AB. För andra året i rad har bolaget också tagit fram ett klimatbokslut. Arbetet med att miljödiplomera Träslövsläges lokalbibliotek, ungdomens hus Centralen och Varbergs ishall fortlöper.

Förnybar energi och energieffektivisering

Medvetenheten vad gäller energieffektivisering bedöms fortsatt hög och det pågår aktivt arbete med energieffektiviseringsåtgärder runtom i kommunkoncernen. Målet om minskad energiförbrukning med 20 procent till år 2020 (basår 2009) i Varbergs kommuns byggnader bedöms som möjligt att nå.

Sveriges största solcellspark är uppstartad utanför Tvååker och Varbergs kommun är nu den solcellstätaste kommunen i landet, enligt statistik från Energimyndigheten. Det pågår även satsningar på förbättringar i fjärrvärmenätet, projektering för ytterligare vindkraft samt marknadsföring av solcellspaket och laddinfrastruktur.

Giftfria miljöer

Som ett led i arbetet för att skapa giftfria livsmiljöer, har det under hösten påbörjats ett arbete för ökad kravställning på kemikalier vid kommunens egna nybyggnationer. I september inleddes även sanering av ett parkområde i Tvååker som är förorenat av tidigare järnvägsverksamhet.

För att nå vattendirektivets mål om god ekologisk och kemisk status i kommunens sjöar, vattendrag och kustvatten, har kommunstyrelsen i uppdrag att upprätta en kommunal vattenplan som förväntas vara klar i slutet av 2018. Inventeringarna av enskilda avlopp fortlöper också enligt plan för att vattenkvaliteten i kommunen ska förbättras. I september invigs Norra Kuststammen, en 18 kilometer lång avloppsledning för överföring av spillvatten mellan Bua och Getteröverket. Projektet bedöms bidra till positiva miljöeffekter på både kort och lång sikt, till exempel genom förbättrad rening och förutsättningar för färre enskilda avlopp.

Slutsats och prognos för målperioden

Goda resultat inom flera områden tyder på att Varbergs kommun är på rätt väg mot målet. Starka områden är bland annat ekologiska livsmedelsinköp, energieffektivisering, förnybar energi och arbetet med att ställa om till en energieffektiv och fossilfri fordons-

flotta. Aktivt arbete pågår även för att utveckla förutsättningarna för hållbara resor och transporter.

Då mätningar visar att mängden avfall per person i Varberg stiger, behövs ökade insatser för att stimulera och underlätta nya beteendemönster kring ägande och konsumtion.

För fortsatt god måluppfyllelse krävs stärkta förutsättningar för ett systematiskt och koncernövergripande hållbarhetsarbete. Det kräver i sin tur ett kontinuerligt förbättringsarbete vad gäller målformuleringar och indikatorer, och här spelar även implementering av kommunens hållbarhetsmål en viktig roll. En strukturell plattform behöver byggas upp för det fortsatta arbetet med hållbarhetsfrågor, och ett system för uppföljning och analys behöver upprättas.

Bostäder

BOSTÄDER

SAMLAD BEDÖMNING 2017-2019

Kommer vi att nå målet för perioden?

Delvis

Bakgrund

Befolkningstillväxten i Varberg har varit positiv under hela 2000-talet. Den största befolkningsökningen sker främst i stadsområdet och i de kustnära tätorterna. Det är viktigt att kommunens bostadsförsörjning har beredskap för den planerade befolkningstillväxten. Varberg behöver fler bostäder, i såväl staden som på landsbygden. Hela kommunen behöver växa för att ges möjlighet till en hållbar utveckling. Kommunens största utbyggnad ska främst ske i staden, i serviceorterna och i samhällen längs regionala kollektivtrafikstråk. Det finns ett stort behov av bostäder på många orter i kommunen. Kommunen strävar efter att ha en blandad bebyggelse med hyresrätter, bostadsrätter, ägandelägenheter och småhus. Vi ser även behov av olika boendeformer för äldre. Med en bra blandning skapas integration i samhället. Den bästa jordbruksmarken ska i så stor utsträckning som möjligt skyddas från exploatering.

Prioriterat mål

Fler bostäder med olika upplåtelseformer ska byggas i hela kommunen.

På väg mot effektivare processer

Kommunstyrelsens förvaltning har tagit fram en process och arbetsmetod för ledning och styrning av samhällsbyggandet som förväntas antas av kommunstyrelsen under hösten 2017.

Planeringsberedskap

Kommunfullmäktige har för området Norra kusten antagit en ny fördjupad översiktsplan (FÖP) som

möjliggör cirka 4 000 nya bostäder. Arbetet med en fördjupad översiktsplan för serviceorter i de östra kommundelarna har inletts och förväntas pågå under cirka två år.

Det är stor efterfrågan på bostäder i Varbergs tätort och inriktningen för FÖP Stadsområdet är en tät och sammanhållen bebyggelse. En förtättningsstrategi med riktlinjer för fortsatt förtätning är framtagen och har varit på remiss. Förtättningsstrategin planeras antas under året, och i anslutning till den även en framtagen markanvisningsplan. Nya stadsdelar är under planering och programarbete pågår för Södra Trönninge och Gamla Köpstad/Östra Träslövsläge.

Byggnadsnämnden har hittills under 2017 antagit detaljplaner som innefattar totalt 408 bostäder, samtliga antogs under det första tertialet.

Kommunens detaljplanläggning ska medverka till ett varierat bostadsutbud i staden, tätorterna och kommunen som helhet. Av de positiva planbesked som hittills i år har meddelats av stadsbyggnadskontoret innehåller flertalet förfrågan om bostäder, både i form av småhus och flerbostadshus.

Det råder akut brist på särskilda boendeplatser och socialförvaltningen ser därför över möjligheter för tillfälliga lösningar för sådana boenden. Utökning av antalet platser – särskilt för äldre – är ett prioriterat område där socialförvaltningen samverkar med samhällsutvecklingskontoret och serviceförvaltningen. Förstudierapport för byggnation för nytt särskilt boende i Träslöv är klar.

Utredning gällande korttidsboende, LSS för barn samt bostad med särskild service pågår och förväntas vara klar under hösten 2017. Utredningen väntas visa om det krävs en nyinvestering eller om lokalbehovet kan lösas inom befintligt lokalbestånd.

Arbete pågår med omvandling av cirka 100 HVB-platser (hem för vård och boende) till boenden för nyanlända.

Bygda bostäder

Under årets åtta första månader har 166 bostäder färdigställts, ytterligare 279 har fått byggstart och 269 bygglov är beviljade.

Utmaningar kring bostadsbehov inom omsorg och stöd

Socialförvaltningen ser att det kan uppstå merkostnader i samband med att kommunen ordnar bostäder för nyanlända, då hyrorna är högre än vad de nyanlända kan betala. Förvaltningen ser även att bristen på särskilda boenden kommer att kvarstå under perioden, och att väntetiderna riskerar att öka.

Bostadsbehoven hos de personer som socialnämnden har särskilt ansvar för att tillgodose är svåra att möta då bostadsbristen i Varberg märks extra mycket hos den grupp som står långt från bostadsmarknaden.

Parallellt med kommunens eget arbete för att initiera ett ökat byggande kommer kommunen även 2017 att söka det av Boverket utlysta *Statsbidrag för ökat bostadsbyggande*. Syftet med bidraget är att "möta den snabbt ökande asylinvandringen och det ökade behov av bostäder den leder till i landets kommuner". Varbergs kommun beviljades detta bidrag under 2016.

Slutsats och prognos för målperioden

Uppsatt bostadsmål för 2017 är 400 nya färdigställda bostäder. Då det under delårsperioden har färdigställts 166 bostäder bedöms målet för helåret inte kunna nås. Detsamma gäller kommunens planberedskap, där uppsatt mål är att byggnadsnämnden under 2017 ska anta detaljplaner innehållande 700 bostäder, men där prognosen för helåret visar på antagna detaljplaner för cirka 490 bostäder.

Antalet byggstartar som hittills har beviljats under 2017 är 279, vilket är en positiv utveckling då det innebär fler än under hela 2016. Glädjande är även att flertalet av de positiva planbesked som hittills i år har meddelats av byggnadsnämnden innehåller förfrågan om bostäder i form av småhus- eller flerbostadshus.

Sammantaget ger uppnådda resultat och utvecklingen av beviljade byggstartar och planbesked bedömningen att bostadsmålet för hela målperioden 2017–2019 delvis kommer att uppnås. För att kommunen ska lyckas med målområdet fullt ut för perioden måste antalet färdigställda bostäder per år öka och ligga i nivå med respektive års uppsatta mål. För detta krävs en god planeringsberedskap, det vill säga strategiska beredskap, markberedskap samt resurs- och organisationsberedskap. Alla kommunens nämnder, förvaltningar och bolag ska utifrån sin verksamhet samarbeta och bidra till en ökad planeringsberedskap. Kommunens verksamheter klarar med nuvarande resurser inte av att hantera en ökad mängd detaljplaner. Varje detaljplan måste därför väljas med stor noggrannhet, med fokus på innehåll och genomförbarhet.

Utbildning och arbete

UTBILDNING OCH ARBETE

SAMLAD BEDÖMNING 2017-2019

Kommer vi att nå målet för perioden?

I hög grad

Bakgrund

Kunskap och bildning är nyckeln till framgång och personlig utveckling. Genom att barn, unga och vuxna ges möjlighet till god utbildning skapas goda förutsättningar till arbete och egen försörjning. Ett gott företagsklimat skapar fler företag och fler arbetstillfällen. Genom arbete och egen försörjning stärks människors självkänsla men även delaktigheten och sammanhållningen i samhället ökar, detta gäller inte minst de nya varbergare som sökt sig hit från omvärldens oroligare hörn.

Prioriterat mål

- Inspirera och stödja så att fler elever uppnår godkända betyg efter såväl grundskola som gymnasieskola.
- Ett gott företagsklimat där fler uppmuntras till företagande.

Beskrivning av periodens arbete

Skolan jobbar med ständiga förbättringar inom pedagogik. För att skapa förutsättningar för det kollegiala lärandet har samordningsmöjligheter byggts upp i organisationen, där lärare systematiskt och strukturerat samarbetar.

Under målperioden 2016–2019 ligger fokus på att stärka pedagogers skicklighet för att lyfta barns och elevers resultat. I enlighet med ledande forskning och utbildning fortsätter skolan att arbeta efter en praktik där processen för lärande synliggörs och eleven ges praktiska strategier för att nå ett ökat lärande. Analyser som genomförs under året visar att detta fortsätter bidra till ett ökat lärande. Utvecklingsarbete fortlöper för att skapa en likvärdighet inom och mellan skolor i kommunen.

Arbetet för att stärka elevers övergång mellan skola och arbetsliv fortsätter. Inom ramen för modern arbetslivsorientering kan eleverna genom tidig vägledning göra väl underbyggda val kring framtida studier och yrkesliv.

Varbergs kommun satsar aktivt på att utveckla och förbättra den service som erbjuds företagare som verkar i kommunen. Det strategiska kvalitetsarbete som inleddes under 2016 kring bättre bemötande, fler dialogforum med företag samt fler möten mellan kommunledning och företag fortsätter.

Arbetet för att bättre stödja de individer som står långt ifrån arbetsmarknaden fortlöper och samverkan med bland andra arbetsförmedlingen, försäkringskassan, Region Halland och utbildningssamordnare utvecklas. Specifika satsningar riktas mot gruppen unga vuxna och personer med missbruksproblematik. Ett intensivt arbete pågår för att tillsammans med andra aktörer skapa goda möjligheter till självförsörjning för de nyanlända personer som Varbergs kommun har ett lagstadgat ansvar att ta emot.

Slutsats och prognos för målperioden

Elever och föräldrar ska kunna känna tillit till att deras skola håller hög kvalitet och att varje elev har möjlighet att utvecklas och nå samtliga mål som anges i skolans styrdokument. De långsiktiga satsningarna kring pedagogik har bidragit till att Varbergs kommun ständigt förbättrar sina skolresultat, och att fler elever uppnår godkända betyg efter såväl grundskola som gymnasieskola. För att göra alla elever anställningsbara efter avslutad skolgång pågår fortsatt arbete med bland annat modern arbetslivsorientering och entreprenöriella utbildningar.

Företagens vilja och förmåga att ge sysselsättning är avgörande för att hålla nere arbetslösheten. Företagarna ska uppleva att kommunen har en positiv inställning till dem. SKL:s mätning över kommuners företagsklimat för 2016 publicerades nyligen och visar att de företagare som varit i kontakt med kommunen i ett myndighetsärende är mer nöjda nu än vid tidigare mätningar. Företagarnas helhetsbedömning över kommunens service har sedan mätningen 2014 ökat från 63 till 71.

Prognosen för målområde Utbildning och arbete är god. Med nuvarande utvecklingstakt bör måluppfyllnad för målperioden 2016–2019 uppnås.

Hälsa och social sammanhållning

HÄLSA OCH SOCIAL SAMMANHÅLLNING

SAMLAD BEDÖMNING 2017–2019

Kommer vi att nå målet för perioden?

Ja, helt

Bakgrund

Att känna trygghet i vardagen samt känna gemenskap och delaktighet i samhället är viktigt för vår trivsel och därmed vår hälsa. De ungas ohälsa har ökat och skillnader i hälsa har ökat mellan olika grupper i samhället.

Prioriterat mål

- Bättre hälsa genom att inspirera till ett aktivt liv.
- Delaktigheten i samhället ska öka.

Beskrivning av periodens arbete

Arbetet med att öka kvaliteten kring elevhälsa fortlöper under 2017. Utvecklingen är fortsatt god och nya strukturer och arenor skapas kontinuerligt för att främja elevhälsaarbetet. Inom förskolan fortsätter arbetet för att utveckla kommunikationen med vårdnadshavare. En övervägande majoritet av eleverna i Varbergs kommunala grund- och gymnasieskolor mår bra, trivs och känner sig trygga i skolan. Samtidigt utvecklas ett tätare samarbete mellan elevhälsateam och lärarlag för att fånga upp de elever som upplever stress, utsatthet eller annan ohälsa.

Det har påbörjats ett arbete med att ta fram en plan för hur kommunens strategi för utveckling av grönområden ska förverkligas. Planen ska tydliggöra vilka aktiviteter som behöver prioriteras och genomföras framöver.

Inom äldreomsorgen är det stort utvecklingsfokus på hur digital teknik kan öka äldres självständighet och trygghet. Nyckelfria lås införs inom hemtjänsten och analoga trygghetslarm byts mot digitala. Samarbeten och arbetsformer utvecklas ständigt genom ökad digitalisering.

Arbetet med att utveckla demensvården pågår under hela mandatperioden. Det innebär bland annat att resursteam förstärks samt att dagverksamheter och anhängarvård utvecklas. Ett särskilt fokus ligger på yngre personer med demens och deras anhöriga. Under hösten genomförs en inspirationsdag för att informera, inspirera och skapa dialog kring arbetet.

Kommunens föreningar ska i ökad utsträckning ges inflytande och delaktighet i beslut och utveckling som rör föreningslivet. För att öka dialogen har en föreningscoach anställts. Flertalet ungdomsgårdar arbetar med gårdsråd och inflytandegrupper för att stärka ungas deltagande och möjlighet till inflytande. Verksamheten FUNKA fortsätter utvecklas med målet att personer med funktionsvariationer i högre grad

ska ha möjlighet att utifrån sina förutsättningar delta i kommunens verksamheter.

Arbetet med att införa en kommungemensam kundservice fortsätter enligt plan under 2017 och kundservicen har fått namnet Varberg direkt. Tillsammans med försäkringskassan, pensionsmyndigheten och skattemyndigheten kommer Varbergs kommun från och med den 1 februari 2018 att erbjuda invånarna mycket god service på ett och samma ställe.

Inkluderingscentrum fortsätter att utvecklas, liksom samarbetet med andra myndigheter gällande nyanländas etablering i samhället. Arbetet kring långsiktig inkludering har prioriterats och samtliga verksamheter i Varbergs kommun är involverade i det systematiska arbetet kring den nya inkluderingsstrategin.

Slutsats och prognos för målperioden

Varberg ska vara en bra kommun för människor i olika åldrar och människor med olika bakgrund. Det bedrivs ett stort arbete för att motverka ungas ohälsa samt för att öka äldres trygghet och självständighet. Arbetet för en hållbar stadsplanering med gröna och levande ytor pågår, liksom fortsatta satsningar på att utveckla lek- och mötesplatser i stadsområdet.

Varberg ska vara en bra plats att leva på, tillgänglig för alla människor. Målet är att alla medborgare ska kunna ta del av samhällets totala utbud. De satsningar som pågår för inkludering, föreningsliv och kommungemensam kundservice syftar till att förstärka invånarnas delaktighet i samhället.

Prognosen för målområde Hälsa och social sammanhållning är god. Med nuvarande utvecklingstakt bör måluppfyllnad för målperioden 2016–2019 uppnås.

Tre prioriterade inriktningar

Valfrihet och kvalitetskonkurrens

Bakgrund

Fristående och kommunala utförare ska ha likvärdiga förutsättningar för att kunna driva sin verksamhet. Kommunens roll blir att underlätta för kundvalen, skapa rättvisa och konkurrensneutrala ersättnings-system samt kvalitetsgranska verksamheterna och göra informationen om skillnaderna lättillgänglig för medborgarna.

Kommentar

Barn och elever i Varbergs kommun har möjlighet att välja bland fristående och kommunala alternativ för pedagogisk omsorg, förskola, grundskola samt gymnasieskola. För att säkra varbergarnas delaktighet och möjlighet till valfrihet görs enskilda aktiva val av förskola respektive skola, och inför varje ansökningsomgång informeras kring vad val av förskola respektive skola innebär. Genom systematiskt kvalitetsarbete säkerställs att ersättningsnivåerna till fristående och kommunala utförare är rättvisa och konkurrensneutrala.

Inom social omsorg finns etablerade arbetssätt för att möjliggöra valfrihet och kvalitetskonkurrens. Löpande arbete pågår med att utreda vilka verksam-

heter som kan konkurransutsättas. På så sätt möjliggörs kundval inom bland annat hemtjänst och särskilt boende. Inom verksamheten hemtjänst ligger andelen timmar som utförs av externa företag på 33 procent, siffran är oförändrad sedan årsskiftet. När kunder inte aktivt väljer hemtjänstleverantör tillämpas en turordning för en jämn fördelning av kunder bland utförarna. Inom verksamheterna hemtjänst och särskilt boende erbjuds kunderna en jämförelsetjänst, för att underlätta informationshämtning och jämförelser vid val av utförare. Uppföljning av verksamhetskvalitet görs för att säkerställa att samtliga utförare har likvärdiga förutsättningar att bedriva verksamhet. Samtidigt sker ett arbete med kvalitetsdeklarationer för att kunder ska känna till vad som kan förväntas av respektive verksamhet, oavsett utförare.

Inom kultur- och fritidsområdet genomförs mycket av verksamheten av externa aktörer via föreningslivet. Varbergs kommun stödjer på olika sätt nya och etablerade föreningar i deras arbete med att bedriva verksamhet och genom projektstöd kan föreningar genomföra sådant som inte ryms inom övrig budget.

Attraktiv arbetsgivare

Bakgrund

Kommunen är en serviceorganisation för människor i Varberg. Bästa möjliga service skapas med motiverade och kunniga medarbetare. Vi vill fortsätta stärka kommunen som attraktiv arbetsgivare. Vägen till engagerade och positiva medarbetare stavas öppenhet, delaktighet, korta beslutsvägar och gott ledarskap. Där är samverkan och god arbetsmiljö nyckelord. Det ska finnas goda karriärmöjligheter inom kommunen.

Personal- och kompetensförsörjning

Kommunen arbetar kontinuerligt med frågor som utvecklar och stärker Varbergs kommun som en attraktiv arbetsgivare. Under året har personalförsörjningsplanen reviderats och utifrån den pågår insatser för att stärka arbetsgivarvarumärket och attrahera nya medarbetare, genom kontakten med olika utbildningsanordnare och genom att utveckla hur kommunen synliggörs som arbetsgivare i sociala medier. Insatser som genomförts under året har också handlat om att utveckla kommunens chefsförsörjnings- och chef- och ledarutvecklingsprogram samt att i dialog med kommunens chefer utveckla strategier för att stärka ambassadörskap och stolthet hos organisationens medarbetare och chefer. Varberg har i år hela sex deltagare i utvecklingsprogrammet Trainee Halland som startar den 1 september.

Översynen av kommunens personalstadga har slutförts och stadgan har antagits av fullmäktige. Samtidigt har delegeringsordningen för arbetsgivarområdet setts över.

Inom arbetsgivarpolitiken har nya förmåner utvecklats och avtal och överenskommelser har träffats för att bidra till attraktivitet och rekrytering av såväl studenter som nyanlända. Bland annat har lokala kollektivavtal antagits gällande traineer i parkverksamheten och studentmedarbetare samt Tekniksprånget. Olika

insatser pågår för att skapa "extratjänster inom välfärden" (arbetsmarknadspolitisk åtgärd) och en överenskommelse har träffats med de fackliga organisationerna, vilket bland annat leder till att fler nyanlända kan anställas. En ny riktlinje om flexibla arbetsplatser samt ett avtal om akademisk specialisttjänstgöring för sjuksköterskor har också antagits.

Ett gediget utvecklingsarbete pågår för att säkra rutiner och kompetens för att förebygga och hantera eventuella upplevelser av kränkning och diskriminering på kommunens arbetsplatser. En ny policy samt riktlinjer för jämställdhet och mångfald i arbetslivet har tagits fram.

Utveckling och utbildning i personalsystemen för schemaläggning och planering pågår. Detta ger cheferna bättre kontroll och överblick så att de kan arbeta aktivt med målet att minska timavlönade anställningar och öka de anställdas sysselsättningsgrad samt öka kontinuiteten i verksamheten.

Under perioden har också utbildningar för kommunens politiker genomförts; dels om politikernas arbetsmiljöansvar, kopplat till föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö, dels informationsträffar om pensionsbestämmelser för förtroendevalda politiker.

Hälsosamt arbetsliv

Inom hälsa och sjukfrånvaro pågår arbetet i oförminskad takt. Liksom föregående år syns en fortsatt ökning av kommunhälsans enskilda insatser och olika grupputvecklingsinsatser, några av dem som en följd av handlingsplaner kopplat till resultat i medarbetarenkäten. Dessutom har cirka 100 chefer genomfört personalvårds- och arbetsmiljöronder hittills i år. Den kommungemensamma arbetsmiljöutbildningen har omarbetats och de första utbildningstillfällena har genomförts.

Kommunens ökade omvärldsbevakning och rapportering till både politiker och förvaltningar har fortsatt. Detta handlar bland annat om att regeringen och Försäkringskassan även under 2017 haft tydligt fokus på att sänka sjukfrånvaron i landet. Dialoger har under våren också förts med både försäkringskassan och regionens vårdcentraler för att förtydliga roller och uppdrag i samband med rehabilitering.

Flera policyer, riktlinjer och handlingsplaner har reviderats och beslutats under perioden. Detta rör områdena alkohol och droger, rökfri arbetstid samt kränkande särbehandling, mobbning och trakasserier. Ett arbete som stärker kommunens hälsostategi genom utökat stöd och kunskapsstillskott pågår också.

De särskilda insatser för att minska sjukfrånvaron som genomfördes i samarbete med socialförvaltningen och serviceförvaltningen under 2016 har utvärderats och följs under 2017 upp med nya insatser. Barn- och utbildningsförvaltningen har under året utökat sitt förebyggande arbete, bland annat med förebyggande hörselkontroller för utvalda yrkesgrupper, ergonomiföreläsningar, HLR för barn samt flera olika grupputvecklingsinsatser.

Under september månad 2016 genomfördes den kommungemensamma medarbetarenkäten. Enkäten omfattar sju olika frågeområden samt specifika frågor

som riktar sig enbart till chefer. Frågeområdena är trivsel, ledarskap, medarbetarskap, arbetsmiljö, arbetsplatsutveckling, kompetensutveckling och mobbning/trakasserier. Resultaten har gått igenom på arbetsplatserna och resulterat i handlingsplaner, vilka sedan bearbetats inom respektive förvaltning. Förvaltningarna har därefter tagit fram samlade handlingsplaner och förvaltningsspecifika insatser har påbörjats. Personalkontoret har utifrån dessa handlingsplaner gjort en samlad analys och identifierat och tagit fram gemensamma åtgärder som går över förvaltningsgränserna.

Personalöversikt

Antal anställda och utveckling av sysselsättningsgrad
Kommunen erbjuder de anställda önskad sysselsättningsgrad och effekten är att både andelen heltidsanställda och sysselsättningsgraden bland de tillsvidareanställda ökar.

Tillsvidareanställda	2017-08-31	2016-08-31
Heltid	3 277	3 102
Deltid	998	1 066
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	94,4	93,8

Arbetade timmar

Sedan 2015 är alla tidsbegränsade anställningar, längre än en månad, månadsavlönade. Det bidrar till en ökad kontinuitet i verksamheten och ökad ekonomisk trygghet för den anställde.

Av samtliga arbetade timmar har andelen timmar som utförts av timavlönad personal fortsatt att minska. De utgjorde den senaste tolv månadsperioden 3,67 procent av all arbetad tid, jämfört med 4,04 procent den föregående tolv månadsperioden. Under samma period har uttag av fyllnadstid och overtid ökat.

Personalkostnaden per timme innehåller, förutom arbetsgivaravgifter och andra lagstadgade avgifter, även kostnader för ej arbetad tid, såsom semester och sjuklön.

Antal timmar, tusental (mätperiod augusti-juli)

Tidsorsak	201608–201707	201508–201607	201408–201507	201308–201407
Månadslön	6492,4	6306,5	5861,1	5691,6
Timlön	228,0	244,6	284,2	343,3
Fyllnadslön	34,9	32,4	35,9	41,0
Overtid	32,9	31,7	30,0	30,0
Timlön PAN-anställda	22,0	23,9	28,9	34,9
Summa	6810,2	6639,1	6240,1	6140,8
Personalkostn. inkl. PO, mnkr	2 137,0	2 001,7	1 840,8	1 736,4
Kostnad/tim, kr	313,78	301,48	294,99	282,76

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron beskriver antalet sjukfrånvarotimmar i förhållande till ordinarie arbetstid.

Under den senaste tolv månadsperioden har sjukfrånvaron ökat mest bland kvinnor 29 år eller yngre och bland män 30–39 år. Sjukfrånvaron 60 dagar eller längre fortsätter att minska, den korta sjukfrånvaron har ökat. Andelen medarbetare utan någon sjukfrånvaro har minskat, vilket innebär att fler medarbetare har varit sjuka vid något tillfälle jämfört med föregående tolv månadsperiod.

Sjukfrånvaro i procent (mätperiod augusti–juli)

Åldersgrupp/kön	201608– 201707	201508– 201607	201408– 201507	201308– 201407
Kvinnor				
29 år eller yngre	8,0	6,9	6,4	5,4
30–39 år	6,5	5,9	6,0	5,9
40–49 år	6,4	6,4	6,5	5,4
50–59 år	7,0	6,9	6,9	5,7
60 år eller äldre	6,9	7,3	7,7	6,2
Totalt kvinnor	6,9	6,6	6,7	5,7
Män				
29 år eller yngre	4,5	3,9	3,2	2,2
30–39 år	4,2	2,8	3,7	2,3
40–49 år	2,9	3,6	3,3	2,7
50–59 år	6,3	6,2	6,0	5,2
60 år eller äldre	4,6	4,4	4,8	4,1
Totalt män	4,5	4,3	4,4	3,6
Totalt samtliga	6,4	6,2	6,2	5,3
Andel långtidsfrånvaro (>60 dgr) av total sjukfrånvaro	38,7	39,3	40,1	36,0
Andel korttidsfrånvaro (1–14 dgr) av tillgänglig tid	2,9	2,7	2,6	2,4
Andel månadsanställda som helt saknar sjukfrånvaro	34,9	36,1	34,9	37,2

Personalomsättning och pensionsavgångar

Kommunens personalomsättning fortsätter att öka. Under den senaste tolv månadersperioden har 543 personer lämnat kommunen, jämfört med 525 personer föregående period. Totalt har också 494 arbetsbyten skett inom kommunen under samma period, jämfört med 407 den föregående.

Pensionsavgångarna ligger på en lägre nivå än föregående års första åtta månader. Hittills under 2017 har 87 personer slutat med pension, jämfört med 117 personer år 2016 och 113 personer året innan. Genomsnittsåldern bland dem som gick i pension var 64,3 år vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Antalet månadsavlönade över 65 år var den 31 augusti i år 69 personer, jämfört med 68 personer året innan. Timavlönade över 65 år anlitas också i större omfattning än tidigare.

God ekonomisk hushållning

Bakgrund

Ordning och reda i kommunens ekonomi är förutsättningen för en hållbar utveckling. Välskött ekonomi skapar trygghet för såväl företag som hushåll och lägger grunden för en god utveckling, fler arbeten och en trygg gemensam finansiering av välfärden. Vi är alla beroende av en politik som tar ansvar för en ekonomi i balans, som ger stabilitet och uthållighet.

Beskrivning av arbetet under perioden och helåret

Kommunallagen anger att varje kommun ska ha god ekonomisk hushållning. Detta innebär att de finansiella målen ska uppnås, men även att verksamheternas målarbete ska följa den nivå som har beslutats i årets budget. Ett bokslut som följer de ekonomiska planerna men där verksamheternas mål inte uppnås är inte god ekonomisk hushållning.

Att efter en så kort period som åtta månader svara på om verksamhetsmålen för 2017 uppnåtts är inte möjligt, men den beskrivning som ges i delårsbokslutet av nämndernas arbete med de fyra strategiska målområdena ger en positiv indikation om att denna del av god ekonomisk hushållning uppnås.

Den ekonomiska delen är lättare att prognostisera, vilket framgår i nästa avsnitt (Finansiell analys) under rubriken Finansiella mål.

Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige (Kfi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

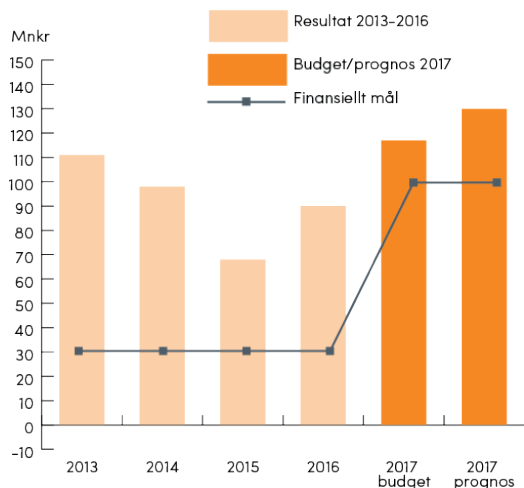
Modellen omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen av lång- respektive kortfristig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Resultat

Delårsbokslutet är det periodiserade resultatet per den 31 augusti och helårsprognosen är en uppskattning av det förväntade resultatet per den 31 december.

Periodiseringar är gjorda för att rätt kostnad/intäkt ska belasta rätt månad. Även skuld och fordringsbokföring är gjord.

Kommunens resultat

Resultatet per den 31 augusti är avsevärt bättre än den budgeterade nivån och resultatet i prognosen för helåret uppskattas till 130 mnkr, vilket är 13 mnkr bättre än budgeterat. Här ska hänsyn tas till den osäkerhet som finns vad gäller pensionskostnader, skatteintäkter och exploateringsintäkter.

Det prognostiserade resultatets avvikelse mot budget beror framför allt på en negativ avvikelse för nämndernas samlade resultat samt på en positiv avvikelse för övriga kommundemensamma poster. Den negativa avvikelsen för nämnderna kommer främst från en avsättning med 101 mnkr för medfinansiering av Varbergstunneln, samt från barn- och utbildningsnämnden som prognostiserar med en negativ budget-

avvikelse på 12 mnkr. Den positiva budgetavvikelsen beror framför allt på en upplösning av pensionsavsättningen med 136 mnkr samt på ökade skatteintäkter med 14 mnkr.

Årets investeringar

Investeringsnivån per den 31 augusti är 339 mnkr och prognosen för helåret är 547 mnkr. Den budgeterade nivån för 2017 är 827 mnkr, vilket innebär att 280 mnkr vikta för planerade investeringar ej kommer att förbrukas under året. Till viss del blir dessa investeringar förskjutna till 2018. De ekonomiska effekterna av förskjutna investeringar blir att kommunens avskrivningar blir lägre än budgeterat, och även räntekostnaderna blir lägre som följd av tidsförskjutning av nyupplåningsbehovet.

FINANSIELLA MÅL

För att uppfylla god ekonomisk hushållning har Varbergs kommun följande finansiella mål:

1. Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till minst 100 mnkr per år för perioden 2017-2025.

2. Årets soliditet ska i genomsnitt uppgå till minst 59 procent per år för perioden 2017-2025, exklusive pensionsåtaganden och internbankslån till kommunens bolag.

Kommer vi att nå de finansiella målen för 2017?

1. Ja, helt

2. Ja, helt

• **Årets resultat** beräknas uppgå till 130 mnkr, vilket innebär att resultatnivån enligt det första finansiella målet uppnås.

• **Årets soliditet** beräknas uppgå till 67 procent, vilket innebär att det andra finansiella målet uppnås.

Båda de finansiella målen avser perioden 2017-2025. Därmed är de en naturlig del i kommande års budgetarbete och ytterst viktiga parametrar för att styra både resultatnivå och investeringsnivå. Målen är fastställda för att kommunen ska klara investeringsbehov och verksamhetsmässiga utmaningar fram till år 2030.

Kapacitet

En viktig parameter för att avläsa kommunens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten påverkas av en förändrad balansomslutning och hur resultatet utvecklas över tiden.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella utrymme och visar hur stor andel av de totala tillgångarna som kommunen själv äger. Hur soliditeten utvecklas beror på två faktorer, dels det årliga resultatet eller förändringen av det egna kapitalet, dels tillgångsökningen, det vill säga investeringsnivån.

Kommunens soliditet, exklusive pensionsåtagande samt exklusive internbankslån, var 68,5 procent vid senaste bokslut. Prognosen för 2017 är 67 procent, en försämring som framför allt beror på höga investeringsnivåer i förhållande till resultatnivå. Jämfört med andra kommuner i samma storlek har Varberg en hög soliditetsnivå, vilket visar på en god grundekonomi.

Risk och kontroll

En förutsättning för att kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås är att kommunen har en balanserad likviditet samt att kommunfullmäktiges beslut om internkontroll efterlevs.

Likviditet

Likviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Den 31 augusti 2017 uppgick likviditeten till 161 mnkr, vilket är en viss minskning jämfört med vid årsbokslutet 2016, då den var 164 mnkr. Även om den nuvarande likviditeten är lägre än kommunens tidigare nivåer är den helt tillräcklig. Som en följd av de planerade investeringarna för resten av året kommer likviditetsnivån att sjunka ytterligare och om hela den budgeterade investeringsnivån genomförs finns det ett behov av nyupplåning. Kommunen har även en checkräkningskredit på 250 mnkr att tillgå.

Borgensåtagande och skuldsättning

Prognosen för 2017 visar att kommunens skuldsättning kommer att öka. Om prognostiserad investeringsnivå uppnås finns ett behov av upplåning med ytterligare cirka 150 mnkr. Kommunens skuldsättning i långa lån skulle därmed uppgå till 350 mnkr. Med nuvarande investeringsplaner för de kommande fem åren kommer skuldsättningen framöver att öka ytterligare.

Kommunen har en internbank som sköter all in- och utlåning av externa medel till kommunen och till de kommunala bolagen. Skulder för dotterbolagen ligger på 2 883 mnkr via internbanken, vilket innebär en ökning med 260 mnkr jämfört med föregående år. Prognosen för 2017 är att bolagen har en oförändrad skuldnivå.

Varbergs kommun hade den 31 augusti 2017 ett borgensåtagande på 560 mnkr, varav 500 mnkr för Varbergs Stadshus AB:s lån.

Balanskrav

Till god ekonomisk hushållning hör att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen ska återställas under de närmaste tre åren.

För att uppnå god ekonomisk hushållning har Varbergs kommun för 2017 budgeterat ett resultat på 117 mnkr. Efter årets åtta första månader överstiger intäkterna kostnaderna med 179 mnkr. Kommunen klarar därmed balanskravet. Även för helåret ser det positivt ut, då prognosen visar ett överskott exklusive realisationsvinster på cirka 70 mnkr.

Intern kontroll

Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni 2013 om intern kontroll för Varbergs kommun. Detta beslut innefattar *Riktlinjer och tillämpningsanvisningar för Varbergs kommun*, vilka bland annat anger att respektive nämnd har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde. Samtliga nämnder har för 2017 antagit sina internkontrollmoment och dessa kommer att redovisas under våren 2018.

Driftsredovisning

Periodens resultat

Periodens resultat uppgår till nästan 179 mnkr vilket är högre än det resultatmål som kommunen satt upp för helåret. Att en så hög resultatnivå uppnåtts redan efter augusti beror på ett antal engångseffekter, såsom försäljning av anläggningstillgångar (57 mnkr), tunnelavsättning (-106 mnkr) och upplösning av pensionsavsättning (136 mnkr). Med dessa engångsposter borträknade är periodens resultat något lägre än vid samma tidpunkt föregående år.

Verksamhetens intäkter har jämfört med föregående år ökat med 4 procent. Ökningen beror dels på försäljning av Tullhuset och arrendetomter i Apelviken, dels på generella intäktsökningar. En post som minskar är de statliga bidragen, främst för att arbetet med människor på flykt är mindre omfattande än förra året. Personalkostnaderna har ökat med 6 procent, delvis för att kommunen har fler anställda men även som ett resultat av lönerörelsen.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsar har ökat med 5 procent kopplat till inflation och ökat invånarantal i kommunen.

Finansnettot är bättre än föregående år eftersom en del av pensionsmedelsportföljen har sålts av med en större reavinst på cirka 7 mnkr.

Med engångsposterna borträknade ökar kommunens finansiering i form av skatter och finansnetto i samma takt som nettokostnaden, vilket är positivt.

Prognos

Helårsprognosen för kommunen visar på en positiv budgetavvikelse med 13 mnkr, vilket är något sämre än föregående prognos. Nämndernas driftskostnad avviker negativt mot budget med 131 mnkr. Detta kompenseras av övriga kommungemensamma poster som avviker positivt mot budget med 133 mnkr. Finansieringen visar en positiv avvikelse på 11 mnkr.

Nämndernas drift

Kommunfullmäktige, valnämnd, överförmyndare och kommunens revisorer väntas hålla budget under året. Det finns dock en viss osäkerhet inom överförmyndarområdet med anledning av Migrationsverkets ändrade administration av bidrag som infördes vid halvårsskiftet.

Kommunstyrelsen visar en negativ avvikelse mot budget med 106 mnkr. Till största del förklaras avvikelsen med den under året beslutade utökningen av avsättning till järnvägstunneln. Överskottet från exploateringsverksamheten väntas bli mindre än budgeterat under året eftersom en del intäkter förskjutits tidsmässigt till 2018. Försäljning av anläggningstillgångar i form av Tullhuset, Åkaren och arrendetomter i Apelviken ger en positiv avvikelse mot budget. Förutom nämnda poster, som är mer av engångskaraktär, visar Marknad Varberg en negativ prognos på 2 mnkr som en konsekvens av omställningen från bolagsform till förvaltningsform. Färdtjänstkostnaderna väntas överskrida budgeten med 3 mnkr, här pågår en analys av kostnadsnivån. Enligt beslut i kommunstyrelsen

kommer cirka 1,5 mnkr att användas ur resultatfonden för arbetet med dataskyddsförordning och kommungemensam kundtjänst.

Barn- och utbildningsnämnden visar ett prognosticerat underskott mot budget med 12 mnkr. Av underskottet är 8 mnkr planerat och till en del hänförbart till beslut, i samband med driftbudget, om att kostnader för avveckling av paviljonger och flyttkostnader samt uppstartskostnader vid start av nya verksamheter hanteras via nämndens resultatreserv. Återstående del av det planerade underskottet kan hänföras till beslut i nämnd om kompetenshöjande utbildningsinsatser. Den oplanerade delen av underskottet på 4 mnkr kan förklaras av fler elever i alla delar av verksamheten än vad som beräknats i ramen, samt att omställningen av personal mellan vår och höst har varit svår, främst i förskolan, då tidigare statsbidrag för minskade barngrupper i stort sett uteblivit. Vidare ses ett ökat antal nyanlända barn och elever men färre asylsökande, vilket innebär minskade intäkter från Migrationsverket och därmed påverkan på nettokostnaden. Ett kraftfullt arbete har påbörjats för att nå ett utfall motsvarande prognosen och få en budget i balans.

Inom socialnämndens verksamhet finns både positiva och negativa ekonomiska avvikelser mot budget, men nämndens helårsprognos är bättre än vid första tertialet och visar nu ett resultat i linje med budget. Främst beror den förbättrade prognosen på fortsatt låga kostnader inom individ- och familjeomsorgen.

Byggnadsnämnden väntas hålla sin budget för helåret. Det är dock oklart hur stora merkostnaderna blir för evakueringen av förvaltningen till Gamlebyskolan, detta skulle kunna föranleda en budgetavvikelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens nettokostnad för helåret förväntas vara i linje med budget.

Hamn- och gatunämndens gatu- och parkverksamhet väntas hålla budget under året, medan hamnverksamhetens prognos visar ett överskott på 1 mnkr, trots större kajreparationer i gästhamnen.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter prognosticerar ett underskott på 0,2 mnkr, vilket beror på att nämnden beslutat ta 0,2 mnkr ur resultatfonden i anspråk för att anordna femårsfirandet av Komedianten samt för att åtgärda och underhålla konst i offentlig miljö under året.

Servicekommitténs prognos visar på en negativ avvikelse mot budget med 14 mnkr. Underhållet av kommunens fastigheter väntas, som planerat, avvika mot budget med 16 mnkr och ska avräknas mot underhållsfonden. Övriga delar av nämndens verksamhet väntas ge ett samlat överskott på 2 mnkr.

Kommungemensamma poster

Kommungemensamma poster avviker positivt mot budget med 133 mnkr eftersom den frivilliga avsättningen för pensioner, som saknar stöd i lag, har lösts upp i sin helhet. I syfte att stärka kommunens likviditet fortsätter arbetet med att avveckla pensionsmedelsportföljen, vilket väntas ge en reavinst som är 6 mnkr bättre än budgeterat. Kostnaderna för pensioner ger däremot en negativ avvikelse, då de är cirka 3 mnkr högre än budgeterat.

Finansiering

Finansieringsposterna avviker positivt mot budget med 11 mnkr, eftersom både inkomst- och kostnadsutjämnningen visar bättre utfall än budgeterat. Även fastighetsavgiften väntas bli bättre än budget. Det fortsatt låga ränteläget resulterar i att både ränteintäkter och räntekostnader prognosticeras lägre än budget.

Budget

Under delårsperioden har kommunfullmäktige fattat beslut om att sänka det budgeterade helårsresultatet från 130,6 mnkr till 117,1 mnkr. I resultatminskningen ingår 7,7 mnkr som kommer att återföras till resultatet under senhösten. Resterande belopp har tillförts barn- och utbildningsnämndens respektive kultur- och fritidsnämndens budget.

Driftsuppföljning och prognos

Mnkr	Utfall 2017 jan-aug	Utfall 2016 jan-aug	Budget 2017	Prognos 2017	Avvikelse 2017
Kommunfullmäktige, valnämnden, överförmyndare och kommunens revisorer	-8,3	-8,9	-9,7	-9,7	0,0
Kommunstyrelsen	-235,9	-164,3	-188,6	-294,8	-106,2
- varav Räddningstjänsten Väst	-39,8	-38,7	-59,9	-59,9	0,0
- varav kommungemensamma poster	-131,8	-28,8	-37,2	-147,0	-109,8
- varav exploateringsverksamhet	0,2	0,0	61,8	12,0	-49,8
- varav försäljning av tillgångar	56,5	1,2	35,0	95,7	60,7
Barn- och utbildningsnämnden	-919,3	-853,7	-1 436,9	-1 448,9	-12,0
Socialnämnden	-690,9	-672,9	-1 069,6	-1 069,6	0,0
- varav försörjningsstöd	-16,5	-18,5	-28,0	-28,0	0,0
Byggnadsnämnden	-11,3	-10,3	-18,4	-18,4	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-4,0	-4,1	-10,5	-10,5	0,0
Hamn- och gatunämnden	-64,8	-59,2	-105,5	-104,5	1,0
- varav hamnavdelningen	2,0	0,7	0,0	1,0	1,0
Kultur- och fritidsnämnden	-95,7	-91,6	-147,7	-147,9	-0,2
Servicenämnden	-9,1	-10,0	-20,9	-35,0	-14,1
- varav fastighetsförvaltning	-8,3	-9,5	-2,9	-19,0	-16,1
Summa nämndernas drift	-2 039,3	-1 875,0	-3 007,8	-3 139,3	-131,5
Övriga kommungemensamma poster					
Pensionskostnader som inte ingår i nämndernas ramar	97,2	-40,7	-53,2	74,9	128,1
Avräkning semesterlöneskuld, arbetsgivaravgifter och personalförsäkringar	-11,5	-9,4	-4,8	3,7	8,5
Stadsbidrag maxtaxa	10,6	12,1	19,2	15,9	-3,3
Internränta	36,5	35,5	60,1	60,1	0,0
Ofördelade budgetmedel	0,0	0,0	-6,0	-6,0	0,0
Summa övriga kommungemensamma poster	132,8	-2,5	15,3	148,6	133,3
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD	-1 906,5	-1 877,5	-2 992,5	-2 990,7	1,8
Finansiering					
Skatteintäkter	1 817,8	1 729,4	2 722,3	2 724,2	1,9
Generella statsbidrag	255,7	244,2	371,8	383,6	11,8
Finansiella intäkter	59,1	64,2	92,0	81,9	-10,1
Finansiella kostnader	-47,6	-53,3	-76,5	-68,7	7,8
Summa finansiering	2 085,0	1 984,5	3 109,6	3 121,0	11,4
RESULTAT	178,5	107,0	117,1	130,3	13,2

Investeringar

Investeringsbudgeten för året uppgår till drygt 827 mnkr. I budgeten ingår 228 mnkr avseende överföringar från föregående års investeringsbudget samt nytt investeringsutrymme om 44 mnkr som beslutats under våren. En växande befolkning har de senaste åren medfört ett stadigt ökande investeringsbehov, en trend som förstärks ytterligare kommande år. Utvecklingen ställer stora krav på organisationen avseende projektering och genomförande.

Utfall för perioden

Utfallet för årets åtta första månader är 340 mnkr, vilket kan jämföras med 175 mnkr motsvarande period 2016. De största utgiftsposterna till och med augusti avser byggnation av ny skola och idrottscentrum i Trönninge, Bosgårdsskolan samt förskolorna Vidhöge och Österängen/Bolmen. Utöver dessa förväntas även Skogsbackens och Kärnegårdens förskolor, ombyggnation av Vidhöge skola samt uppgradering av handelshamnens pirhuvud medföra höga utgifter under året.

Årets prognos

Nämndernas samlade årsprognos är 547 mnkr, vilket innebär att 66 procent av den totala investeringsbudgeten förväntas upparbetas under året. Tidigare år har mellan 50 och 75 procent av investeringsutrymmet nyttjats, nämndernas prognos kan därmed tänkas ligga något högt.

Störst avvikelse mot budget uppvisar den planerade utbyggnaden av kommunens hamnar. Kommunen projekterar inte längre för ett färjeläge i Farehamnen, vilket leder till minskade utgifter och att åtgärder senareläggs. Bland annat kommer muddring av hamnbassängen att genomföras först år 2020. Årets prognostiserade investeringar för ny färjehamn och skogshamn avviker från budget med 62 mnkr.

Flera stora byggprojekt avslutas under året. Ett av dessa är Trönninge skola som invigdes i augusti och som avviker positivt från budget med 10 mnkr. Om- och nybyggnation av Bosgårdsskolan och Kärnegårdens förskola förskjuts i tid och förväntas vara klara i juni 2018. Förskjutningen resulterar i en avvikelse om 45 mnkr mot årets budget.

Förvärv av markområden är en stor utgiftspost för kommunen. Trots beslut i nivå med budget förväntas flera av förvärven genomföras först kommande år, vilket för 2017 innebär en budgetavvikelse om 46 mnkr. Hamn- och gatunämnden rapporterar om tidsförskjutningar avseende ombyggnation av korsningar, byggnation av Tvååker centralpark, Brunnsparken samt cykelåtgärder. Sammanlagt innebär det en budgetavvikelse om 16 mnkr för 2017. Förstärkning av Fästningspiren samt uppgradering av handelshamnens pirhuvud förväntas avvika från budget med 21 mnkr.

Budgetavvikelsen för servicenämnden förklaras främst av att nämnden först under 2018 slutför investeringar för förskolor övertagna från Varbergs Bostads AB. Socialnämndens helårsprognos överstiger budget med 5,2 mnkr. Nämnden har föreslagit fullmäktige utökad investeringsbudget för inköp av digitalt nyckelfritt låssystem inom hemtjänst och hemsjukvård.

Övriga nämnder prognostiserar inga eller mindre avvikelser från årets budget.

Pågående förstudier

Flera förstudier pågår, de mest omfattande är nytt äldreboende, ombyggnad av Östra Hamnvägen och stads- hus A. Förstudierna prognostiseras till knappt 3 mnkr under året. Medlen för de projekt som får budgetbeslut kommer att ingå i investeringsutgifterna.

Investeringsuppföljning

Mnkr	Utfall 2017-08-31	Budget 2017	Prognos 2017	Budgetavvikelse mot prognos
Kommunstyrelsen	275,1	608,1	380,0	228,1
Barn- och utbildningsnämnden	18,7	44,5	44,2	0,3
Socialnämnden	6,4	3,7	8,9	-5,2
Byggnadsnämnden	0,0	0,7	0,7	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,4	0,0	0,4
Hamn- och gatunämnden	29,1	119,9	78,0	41,9
Kultur- och fritidsnämnden	1,8	3,8	3,8	0,0
Servicenämnden	8,3	46,0	31,6	14,4
TOTALT	339,4	827,1	547,2	279,9
Pågående förstudier	1,6	0	2,8	-2,8

Exploateringar

Periodens utfall

Nettoutfallet av kommunens exploateringsverksamhet är efter årets åtta första månader 17 mnkr. Både inkomster och utgifter ligger lägre än vad som budgeterats för perioden och det beror på att en del planerade projekt har blivit fördröjda. Inkomsterna på 68 mnkr motsvarar hälften av budget och utgifterna, som uppgår till 51 mnkr, motsvarar en tredjedel av vad som budgeterats.

Kassaflödesprognos 2017

Kassaflödesprognosen för 2017 visar på ett nettoutfall med -34 mnkr. Inkomsterna för helåret prognostiseras bli 110 mnkr, vilket är 23 mnkr lägre än budgeterat. Utgifterna förväntas bli 144 mnkr, vilket är 14 mnkr lägre än budget.

På projektnivå kan avvikelserna variera betydligt mer. Det exploateringsområde som enligt prognosen ger den största avvikelsen är den del av Södra Trönninge där skola och friidrottshall uppförts. Här överstiger utgifterna kalkylen med 50 procent, bland annat beroende på dåliga markförhållanden och merkostnader i samband med skydd av Ringhalsledning. De ökade utgifterna täcks delvis av inkomster från de två investeringarna.

Övriga projekt med stora avvikelser är Falkenbäck, Brunnsberg, Alunskiffen och Holmagärde. Dessa har förskjutits tidsmässigt och beräknas generera inkomster och utgifter först nästa år.

Resultatprognos 2017

Det är enbart kommunala exploateringsprojekt som ska påverka kommunen resultatmässigt. Områden som byggs ut för externa exploatörer bedrivs enligt självkostnadsprincipen och bör därför ge ett nollresultat, men det förutsätter att kalkyler bygger på rätt uppgifter från början och att inte de slutliga utgifterna överstiger det som avtalats med exploatörerna.

För 2017 budgeterades att de kommunala exploateringarna skulle medföra en nettointäkt på 61 mnkr. När det första tertialet hade passerat skrevs prognosen ned till en nettointäkt på 35 mnkr, det vill säga en negativ budgetavvikelse med 26 mnkr. Med den information som nu finns tillgänglig skrivs prognosen ned ytterligare till en nettointäkt på 12 mnkr. Bakom avvikelsen ligger fördröjningar av kommunala projekt, bland annat till följd av överklaganden. En annan orsak är planerade försäljningar som skjuts fram till 2018, här återfinns exempelvis Falkenbäck som hade beräknats bidra med 20 mnkr till årets resultat. I ett fåtal fall har också sanering av massor medfört högre utgifter än budgeterat, hit hör projekten Trädgården och Göingegården etapp 6.

Exploateringsuppföljning

Kassaflöde, mnkr	Nettoutfall 2017-08-31	Nettoprognos 2017	Nettobudget 2017	Avvikelse prognos/budget
Total exploateringsverksamhet	16,7	-34,4	-25,0	-9,4
- varav Falkebäck	0,0	-1,0	20,3	-21,3
- varav Brunnsberg	0,0	-2,1	5,5	-7,6
- varav Alunskiffen	0,0	9,1	33,9	-24,8
- varav Stenen	-0,7	-13,4	-16,8	3,4
- varav Södra Trönninge (skoldelen)	19,6	-11,0	-19,8	8,8
- varav Holmagärde	-0,6	-5,7	-28,6	22,9
Övriga exploateringsområden	-1,5	-10,3	-19,5	9,2

Prognos resultatpåverkan, mnkr	Intäkt
Kvarteret trädgården	-1,3
Mandarin	0,4
Alunskiffen	8,7
Göingegården etapp 6	-3,9
Bua Kvarndamsvägen	3,0
Nedregården etapp 4	2,6
Jonstaka handel	2,5
Övriga exploateringsområden	0,0
Prognos resultatpåverkan 2017	12,0

Ekonomisk redovisning*

Resultaträkning

Mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		jan-aug 2017	jan- aug 2016	jan-aug 2017	jan-aug 2016
Verksamhetens intäkter	1	507,7	486,9	1 103,1	1 090,1
Verksamhetens kostnader	2	-2 333,0	-2 282,1	-2 695,2	-2 664,5
Upplösning av infrastrukturell investering		-7,7	-7,7	-7,7	-7,7
Avskrivningar		-82,4	-75,7	-209,6	-191,2
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD		-1 915,4	-1 878,6	-1 809,4	-1 773,3
Skatteintäkter		1 817,8	1 729,4	1 817,8	1 729,4
Generella statsbidrag och utjämning		255,7	244,2	255,7	244,2
Finansiella intäkter		68,8	67,3	15,2	9,1
Finansiella kostnader		-48,3	-55,4	-50,0	-56,9
Resultat före skatter och extraordinära poster		178,6	106,9	229,3	152,5
PERIODENS RESULTAT		178,6	106,9	229,3	152,5

Balansräkning

Mnkr	Not	Kommunen		Koncernen	
		aug 2017	dec 2016	aug 2017	dec 2016
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, fastigheter och anläggningar		2 734,2	2 478,1	5 333,3	5 021,5
Inventarier		125,2	121,5	1 767,6	1 680,4
Aktier och andelar		327,0	327,0	72,9	70,5
Långfristiga fordringar	3	2 896,4	2 637,6	14,5	20,0
Summa anläggningstillgångar		6 082,8	5 564,2	7 188,3	6 792,4
Bidrag till statlig infrastruktur		189,5	197,2	189,5	197,2
Omsättningstillgångar					
Förråd och exploateringsområden		173,8	167,8	188,5	175,8
Kortfristiga fordringar		395,6	450,1	474,7	516,2
Kortfristiga placeringar		20,5	64,8	20,5	64,8
Likvida medel		160,8	164,0	358,1	238,9
Summa omsättningstillgångar		750,7	846,7	1 041,8	995,7
SUMMA TILLGÅNGAR		7 023,0	6 608,1	8 419,6	7 985,2
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Periodens resultat		178,6	89,8	229,3	86,4
Resultatutjämningsreserv		298,3	298,3	298,3	298,3
Övrigt eget kapital		2 432,5	2 342,6	2 798,5	2 712,0
Summa eget kapital		2 909,4	2 730,7	3 326,1	3 096,7
Avsättningar		498,8	529,0	674,9	697,8
Skulder					
Långfristiga skulder	4	2 698,5	1 986,9	3 390,9	2 668,8
Kortfristiga skulder		916,3	1 361,5	1 027,7	1 521,9
Summa skulder		3 614,8	3 348,4	4 418,6	4 190,7
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 023,0	6 608,1	8 419,6	7 985,2
Pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelser		1 173,5	1 200,9	1 173,5	1 200,9
Borgensåtaganden		560,2	562,0	60,0	61,8

Noter till resultat- och balansräkning

Mnkr	Kommunen		Koncernen	
	jan-aug 2017	jan-aug 2016	jan-aug 2017	jan-aug 2016
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Försäljning av varor och tjänster	57,5	54,1	147,1	344,8
Taxor och avgifter	92,6	87,6	197,6	160,8
Hyror och arrenden	67,9	66,3	297,3	295,2
Bidrag	214,5	254,4	211,6	249,3
Övriga intäkter	0,2	1,8	182,6	7,3
Aktiverade interna intäkter avseende investering och exploatering	18,1	21,3	29,2	31,3
Jämförelsestörande intäkter ¹	56,9	1,4	37,7	1,4
Summa	507,7	486,9	1 103,1	1 090,1

¹Försäljning av fastigheter

	Kommunen		Koncernen	
	jan-aug 2017	jan-aug 2016	jan-aug 2017	jan-aug 2016
Not 2 Verksamhetens kostnader				
Löner	-1 010,8	-946,6	-1 107,0	-1 035,5
Sociala avgifter	-345,1	-323,6	-377,1	-353,2
Pensionskostnader	-98,3	-86,1	-107,4	-94,5
Entreprenad och köp av verksamhet	-406,8	-442,7	-184,0	-345,0
Lämnade bidrag	-73,3	-79,1	-70,4	-94,0
Lokalkostnader	-137,9	-121,9	-91,4	-85,6
Bränsle/energi	-34,6	-34,6	-13,3	-10,9
Förbrukningsmaterial	-77,1	-75,6	-77,1	-75,6
Transporter och resor	-43,5	-41,7	-43,5	-41,7
Handelsvaror	0,0	0,0	-351,7	-283,9
Övriga kostnader	-140,6	-129,6	-307,3	-244,0
Jämförelsestörande kostnader ¹	35,0	-0,6	35,0	-0,6
Summa	-2 333,0	-2 282,1	-2 695,2	-2 664,5

¹Upplösning av pensionsavsättning

Avsättning medfinansiering järnvägstunnel

Utrangering

	Kommunen		Koncernen	
	aug 2017	dec 2016	aug 2017	dec 2016
Not 3 Långfristiga fordringar				
Kommuninvest Ekonomisk Förening	6,4	6,4	6,4	6,4
VA-lån	0,1	0,1	0,1	0,1
Varbergs Bostads AB	669,8	669,8	0,0	0,0
Varberg Energi AB	744,7	744,8	0,0	0,0
Varbergs Fastighets AB	677,6	567,7	0,0	0,0
Varberg Vatten AB	789,8	639,8	0,0	0,0
Övrig utlåning	8,0	9,0	8,0	13,5
Summa	2 896,4	2 637,6	14,5	20,0

	Kommunen		Koncernen	
	aug 2017	dec 2016	aug 2017	dec 2016
Not 4 Långfristiga skulder				
Kommuninvest	2 468,9	1 855,9	2 968,9	2 355,9
Stadshypotek	97,5	97,9	97,5	97,9
Nordiska investeringsbanken	100,0	0,0	100,0	0,0
Övriga långgivare	0,0	0,0	192,4	181,9
Investeringsbidrag	32,1	33,1	32,1	33,1
Summa	2 698,5	1 986,9	3 390,9	2 668,8

*Delårsbokslutet är gjort enligt samma redovisningsprinciper som kommunens senaste bokslut (se Årsredovisning 2016).

Verksamhetsberättelse

Hänt i verksamheten under perioden

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har haft sex sammanträden under delårsperioden.

Kommunrevisionen

Planering pågår för kommande granskningar.

Valnämnden

Förberedelserna inför 2018 års val har påbörjats och valnämnden har haft ett möte.

Överförmyndarnämnden

Perioden har präglats av de lagändringar som skett, där godmanskap till ensamkommande barn påverkas. Regeringen har beslutat om ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn samt om tidigare åldersbedömningar i asylprocessen. Nämnden har bland annat därför beslutat om nya ersättningsregler för gode män för ensamkommande barn.

Migrationsverket har under våren påbörjat användningen av medicinska åldersbedömningar i asylprocessen, vilket medfört särskilda behov av råd, stöd och informationsinsatser från överförmyndarförvaltningen till gode män.

Handläggningen av godmanskap för ensamkommande barn har under perioden upprätthållits med hjälp av en tidsbegränsad extraresurs som funnits på plats sedan årsskiftet 2015/2016. Bemanningen har följt planeringen, men personalomsättningen på tjänsten varit hög vilket har inneburit viss ansträngning i handläggningen och, under aktuell period, i viss mån även påverkat verksamhetens totala basuppdrag samt verksamhetens möjligheter att nå sina mål. Störst påverkan syns i granskningen av årsräkningar, där nämnden inte uppfyller sina satta målnivåer. Den tidsbegränsade tjänsten är avsedd att permanentas från och med 2017, vilket förväntas skapa en totalt sett bättre kontinuitet i verksamheten samt ge bättre förutsättningar för verksamhetsutveckling och målarbete.

Kommunstyrelsen

Kommunens personalförsörjningsplan har reviderats. Insatser för att stärka arbetsgivarvarumärket och attrahera nya medarbetare har gjorts hos olika utbildningsarrangörer och i sociala medier. Lokala kollektivavtal om studentmedarbetare och *Tekniksprånget* har antagits. Insatser för att skapa extratjänster inom välfärden pågår, vilket bland annat leder till att fler nyanlända kan anställas.

Ledande regionutvecklings- och tillväxtforskning pekar på mångfald, tillgänglighet och inkludering som avgörande ingredienser för kreativitet, därmed är de också avgörande för att nå kommunens vision Väst-kustens kreativa mittpunkt. Arbetet med att ta fram handlingsplaner för att stödja och omsätta inkluderingsstrategin i praktiskt arbete fortgår enligt plan.

Inom Stadsutvecklingsprojektets delprojekt Varbergstunneln har två nya avtal tecknats, ett tilläggsavtal och ett genomförandeavtal. Planering och förberedelser inför ett arkitektuppdrag gällande station och stationsområde är i sin slutfas.

Arbetet för ett förbättrat företagsklimat har under det första halvåret visat på goda resultat. Kommunens NKI (nöjd-kund-index), som mäter kundernas upplevelser av myndighetsärenden i kommunen, steg från 63 år 2014 till 71 år 2016.

Byapengen har under våren delats ut till 10 lokala utvecklingsgrupper.

Evenemangen har varit många under sommaren och kommunen har deltagit som samarbetspartner i flera av dem, bland annat Nordisk seglats och Medeltidsdagarna samt prisbelönade Hallifornia, som utsetts till *Placebrander of the Year 2017*.

Barn- och utbildningsnämnden

Antalet barn och elever folkbokförda i Varberg överstiger den befolkningsprognos för 2017 som antogs 2016.

I mars beslutade regeringen om förtydliganden och förstärkningar i förskolans, grundskolans och gymnasieskolans styrdokument för att tydliggöra skolans uppdrag att stärka elevernas digitala kompetens.

I april lämnade Skolkommisionen över sitt slutbetänkande *Samling för skolan – Nationell strategi för kunskap och likvärdighet* (SOU 2017:35) till regeringen.

Förskola

Kompletterande förskola startades i början av året i Scoutstugan. Under våren stod nya Vidhöge förskola klar. Planerade uppsägningar av lokaler i förskola kunde inte genomföras då behovet i centrum översteg antalet platser.

Barn- och utbildningsnämnden har antagit förstudierapport Applagårdens förskola, flexibel mot grundskola och med en kapacitet om 80 barn. Nämnden har även antagit behovsanalyser avseende förskola i delområdet Väröbacka för ersättning av paviljong, förskola i delområde Mariedal-Almers för ersättning av Rundgården samt förskola i delområde Bosgård-Tvååker för ersättning av Snickerns samt Centralskolan.

Åskat statsbidrag om 14 mnkr för mindre barngrupper i förskolan blev 450 tkr till Varbergs kommun.

Grundskola

Trönninge skola startade i augusti. I Göthriks skola flyttade femårsverksamhet in.

Kommunrevisionen påtalade behov och bättre förutsättningar för rektorskapet i grundskola.

Regeringen har fattat beslut om att det från och med augusti är obligatoriskt för alla huvudmän – kommuner och friskolor – att erbjuda lovskola för elever i årskurs 8-9.

Gymnasieskola

Skolinspektionens revision är genomförd och klar.

Åtgärder i fordon- och transportprogrammets lokaler Tolken samt i industritekniska programmets lokaler genomförs.

Socialnämnden

Personer med funktionsnedsättning

Under årets första månader har det skett en tydlig ökning av ansökningar inom området barn med funktionsnedsättning. Samtidigt har komplexiteten i ärendena ökat, då det är fler barn och unga som inte går i skolan vilket kräver mer samverkan med andra aktörer. Dessutom fortsätter ökningen av insatsen personlig assistans LSS.

Trycket på korttidsboenden är högt i dag; efterfrågan har ökat markant och risken finns att förvaltningen inte kan verkställa beslut.

Under perioden har ny daglig verksamhet öppnat på Ankarvägen 10, som ersätter lokalen Mandarinen. Detta medför ökat platsantal och förbättring av kvalitet då ersättningslokalerna är mer ändamålsenliga.

Äldreomsorgen

Behovet av särskilda boendeplatser är fortsatt stort. Totalt 24 kunder väntar på särskilt boende och väntetiderna ökar då förvaltningen i nuläget har få lediga lägenheter. Behovet av boendeplatser kommer stadigt att växa och tillskapandet av nya boendeplatser och överbyggslösningar är prioriterat.

Under våren har nyckelfri hemtjänst införts, vilket innebär kortare inställetid vid larm. Detta ökar trygghet för kund, ger en besparing av tid för hemtjänstutförarna samt ger minskad miljöpåverkan.

Bostäder till nyanlända

Arbetet fortgår med att omvandla lokaler från HVB-hem (hem för vård och boende) till bostäder för nyanlända, då behovet av platser för ensamkommande barn och ungdomar har minskat. Merkostnader kommer att uppstå eftersom de som anvisats till kommunen inte har råd att betala hyreskostnaden utifrån den etableringsersättning de får.

Ändrat ersättningssystem för ensamkommande barn och ungdomar

Den statliga ersättningen till kommunerna för ensamkommande barn och ungdomar sänktes från den 1 juli 2017. Ett stort omställningsarbete för att anpassa verksamheten har pågått under vår och sommar och kommer fortsätta under hösten.

Byggnadsnämnden

Under det första tertialet påbörjade förvaltningen en evakuering till Gamlebyskolan på grund av att personalens lokaler idag inte är ändamålsenliga. Denna evakuering har under det andra tertialet fortsatt och en inventering har gjorts av vilka anpassningar som kommer att behövas. I stora drag handlar det om att anpassa lokaler, möbler och akustik. En av huvudåtgärderna i Gamlebyskolan har varit att ordna med anpassad ventilering. Även om en inventering av behoven har gjorts, finns fortfarande en viss osäkerhet hur omfattande merkostnaderna kring detta kommer att bli.

Nämnden har under det andra tertialet erhållit 3,5 mnkr i statliga medel för ökat bostadsbyggande. Medlen har gått till att anställa personal (kommunika-

tör, byggnadsassistenter/handläggare, mätningssingenjör, ekolog och planassistent) samt till teknikutveckling.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Planerad tillsyn och ansökningar/anmälningar följer den tillsynsplan som nämnden har antagit.

Hamn- och gatunämnden

Ett antal viktiga planeringsdokument har tagits fram under perioden. Trafik- och parkeringsutredningen för centrala Varberg och Västerport samt utredningen för Norra stadsområdet är exempel på underlag som utgör grund för den fortsatta planeringen i kommunens centrala delar. Förvaltningens nya tekniska handbok utgör ett utmärkt underlag för hur planering, projektering och byggande ska ske oavsett om det är externa eller interna parter som är involverade.

Arbetet med planeringen och genomförandet av Fästningsbadet har tagit fart med sikte på invigning sommaren 2018. För närvarande pågår upphandling för grundläggningen av badet. Badet utgör ett av lite drygt 100 olika projekt inom ramen för verksamheten. Projekten löper på i huvudsak så som det är planerat/budgeterat, med några få undantag. Ett projekt som är viktigt för skyddet av hamnen och staden är reparationerna av pirhuvudena. Svårigheter i projektet har funnits både vad gäller de tekniska delarna och genomförandet av nödvändiga åtgärder. För närvarande pågår ett intensivt arbete med att säkerställa kvaliteten i anläggningarna samt hur detta påverkar totalkostnaden och tidplanen för projektet.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med Stadsutvecklingsprojektet och då särskilt projekt Västerport. Medarbetare på förvaltningen har haft en mycket aktiv roll i planering av området både vad det gäller landskapsarkitektur och trafikplanering

Förvaltningens viktigaste tillgång och resurs är medarbetarna. För att klara uppdraget och verksamheten finns behov av fler kompetenta medarbetare och rekrytering pågår för närvarande av ett antal tjänster. Svårigheterna att rekrytera kvarstår bland annat beroende på att många organisationer söker motsvarande resurser. Arbetsbelastningen och trycket på medarbetarna är högt och det, i kombination med oplanerad frånvaro för vissa nyckelpersoner, har medfört behov av hårdare prioritering av arbetsuppgifter.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens verksamhet bedrivs genom stab och tre avdelningar: fritid, kultur och ungdom. Stabsarbetet innefattar ledning och styrning samt folkhälsa, miljö och inkludering.

En handlingsplan för inkluderingsarbetet har tagits fram och allt arbete inom miljö- och hälsoområdet har inriktats på en högre måluppfyllelse gentemot de satta målen. Nämndens måluppfyllnad är god inom alla mål och strategier utom Attraktiv arbetsgivare. Där har dock insatser gjorts för att sänka sjukfrånvaron, detta har gett resultat och måluppfyllnaden har gått från rött till gult.

Ekonomi följer helt prognosen och nämnden har en budget i balans. Ett stort arbete har lagts ner på att färdigställa förstudier och fullfölja pågående investeringar. En stor investering har slutförts då Tresteget – Trönninge idrottscentrum invigdes i augusti.

Arbetet i förvaltningen följer helt de politiska prioriteringarna, vilket gjort att ytterligare ett meröppet bibliotek har kunnat öppnas, den mobila ungdomsverksamheten har förstärkts och inkluderingsverksamheten har kunnat fortsätta.

Utöver medel från kommunfullmäktige har medel för att kunna bredda utbudet av aktiviteter sökts från Kulturrådet, MUCF (Myndigheten för ungdom och civilsamhällesfrågor) och Region Halland.

Nämnden har också ett eget mål: jämställdhet. Fördjupade analyser görs för att uppnå målet att jämställdheten ska öka och att resursanvändningen ska bli jämställd. Ett jämställdhetsbidrag har införts för att stötta föreningarna, och ett treårigt investeringsbidrag har avsatts till ridsporten.

Service-nämnden

Kost och städ

Under årets första månader har kost och städ startat upp verksamhet på Trönninge skola, Vidhöge förskola och Rolfstorps förskola, dessutom har ett nytt tillagningsskock gått i drift på Bosgårdsskolan. Ett utvecklingsprojekt har genomförts med barn- och utbildningsnämnden där man på olika sätt bidragit till att ge maten en identitet och uppmärksamma måltiderna.

Kundservice

Före sommaren blev Varbergs kommun tilldelad priset *Bästa miljöfordonskommun 2017* av Miljöfordon Sverige och Bisnode. Priset avser kategorierna Bästa resultat samt Störst förbättring.

Ny avdelningschef till Kundservice är rekryterad och tillsatt. Enhetschef och elva kommunvägledare har erbjudits och tackat ja till tjänster i den kommungemensamma kundservicen. Extern rekrytering till reserverande tjänster pågår. Kundservicen har fått namnet Varberg direkt. Ett utkast på leveransöverenskommelser har distribuerats till förvaltningarna.

Fastighetsavdelningen

Det nya fastighetssystemet och en organisationsförändring för att optimera organisationen kommer att innebära att fastighetsavdelningen bättre kan möta befintliga och framtida krav.

Avdelningen har varit involverad i framtagandet av förslag till en ny fastighetsinvesteringsprocess i kommunen. Ytterligare arbeten som pågår är en ny intern hyresprissättningsmodell och omläggning av underhållet och dess komponenter till reinvesteringar och komponentavskrivning.

IT-avdelningen

IT-avdelningen har under året jobbat med informationssäkerhet i form av klassning av system och genomlysning av infrastrukturen, samt med framtagande av en ny digital agenda. Modellen *Digitala tjänsters livscykel* har förbättrats genom att en ledningsgrupp för digital utveckling och ett förslag till systemförvaltningsplan har tillkommit. En bredbandsstrategi har tagits fram. I början av året fick Varbergs kommun motta pris för årets digitaliseringsprojekt av föreningen Kommit.

Kommunens bolag

Efter årets åtta första månader visar Stadshuskoncernen ett resultat på 69 mnkr, vilket är 9 mnkr högre än vid samma tid föregående år. Prognosen för helåret visar ett resultat på 88 mnkr, vilket är cirka 15 mnkr bättre än vad som budgeterats. De främsta orsakerna till detta är höjning av hyresnivån hos Varbergs Bostad samt anslutningsintäkter till bredband och elnät hos Varberg Energikoncernen.

Efterfrågan på lägenheter är fortsatt mycket hög och konkreta planer på förtätningsprojekt pågår inom Varbergs Bostad. I juni månad blev bygglov godkända för projekten Västra Sörse, Håsten och Västgötagatan. Projekten startas upp under hösten.

Varberg Energikoncernens olika verksamhetsgrenar går generellt bra, men trots genomförda nedskrivningar inom elproduktionen kan en nedskrivning vid årsskiftet inte uteslutas, eftersom priset på elcertifikat har en fortsatt nedåtgående trend.

Varberg Event har sedan starten svårt att komma in på konferensmarknaden för små grupper, men bolaget har under delårsperioden haft tre större konferenser vilket bidragit till högre nettoomsättning.

Varbergs Fastighets AB ser en fortsatt bra marknad framåt och de vakanser som finns i bolagets fastighetsbestånd hålls vakanta för att kommunen ska kunna lösa interna omflyttningar vid ombyggnationer. Både hyresintäkterna och den kommunala projektvolymen har ökat kraftigt.

Hallands Hamnar visar ett historiskt bra resultat. Bolagets intäkter avseende godsslagen pappersmassa och container har ökat kraftigt jämfört med föregående år, men även sågade trävaror har en fortsatt positiv utveckling.

Varberg Vatten är i högsta grad påverkade av kommunens exploateringsnivå och flera nya VA-anslutningar förväntas göras under året. Förväntat antal VA-anmälningar för helåret är cirka 200, vilket är i nivå med föregående år.

Resultaträkning kommunens bolag

Mnkr	Utfall 31/8 2017	Utfall 31/8 2016	Prognos 2017	Budget 2017	Avvikelse
Varbergs Stadshus AB	-3,9	-3,6	-6,2	-6,3	0,1
Varbergs Bostads AB	23,9	37,7	25,5	20,8	4,7
Varberg Energikoncernen	38,5	20,8	52,8	45,3	7,5
Varberg Event AB	-3,6	-1,9	-6,5	-2,9	-3,6
Varbergs Fastighets AB	9,3	3,9	15,0	12,5	2,5
Hallands Hamnar Varberg AB	5,2	2,7	7,5	3,7	3,8
Varberg Vatten AB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Marknad Varberg AB*	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA	69,4	59,6	88,1	73,1	15,0

*Marknad Varberg tillhör kommunstyrelsens förvaltning sedan september 2015.

**VARBERGS
KOMMUN**

Besöksadress: Engelbrektsgatan 15 & Östra Vallgatan 12 Postadress: 432 80 Varberg
Telefon, växel: 0340-880 00 E-post: ks@varberg.se Webbplats: www.varberg.se